16 jaar, No. 92. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 3 Augustus 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad, f 12.
Franco per post, f 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

Neerlands toestand verbetert zich niet.

Wij hebben in ons vorig nummer eenige nadeelen aangewezen, welke de wet van 6 maart, onvermijdelijk na zich moest slepen. Het is eene vervulling der voorzeggingen, welke wij vóór en ná het zoogenaamd slagen der wet gedaan hebben. Fnuiking van de middelklasse, en daardoor uitdrooging der hoofd-bronader, waardoor de schatkist gevoed wordt; ontmoediging van den volksgeest, en versterking der ons overheerschende oligarchie: ziedaar wat de monsterwet baren moest.

Intusschen is toch het crediet gered zal men ons toeroepen. — En wat al noodkreten zijn er niet aangeheven, om dat krediet te redden; en wat al toejuichingen heeft men niet hooren uitbazuinen op de vier hoeken van het rijk, toen men door het slagen der leening dat krediet gered meende!

En wat is er nu van al dat oog- en oorverdoovende gejuich? — Het wordt met iederen dag duidelijker, dat het krediet niet gered, maar gerekt is, hetgeen oneindig verschilt.

De staat heeft gedaan, wat men soms in den handel gebeuren ziet, als een huis kwade zaken doet. Men heeft het eene gat met het andere gestopt, en bereidt daardoor een oneindig grooter.

Men heeft de natie letterlijk uitgeput. Als Nederland eenen schok ondergaat, dan is er niet één redmiddel meer voorhanden. En die schok zal des te geweldiger zijn, omdat er niets zal aanwezig wezen, dat hem kan neutraliseren of verzachten.

Dit is het onvermijdelijke gevolg, wanneer men eene natie schreden laat doen, welke hare krachten overtreffen. Maar wij hadden ook gezegd, dat dezelve evenzeer boven het bereik waren van den staatsman die dezelve leiden moest.

De minister van financiën had tallooze millioenen in handen. Veel kon daarmede gedaan worden. Zoo ooit, dan moest nu het krediet zich vestigen. En aanvankelijk scheen het krediet te stijgen. Alle onze fondsen waren rijzende, en bleven zulks, tot dat de heer VAN HALL zijne financiële operatiën begon, en in plaats van verhooging, daling veroorzaakte.

Vele in alle lande deskundigen waren van oordeel dat eene [illegible] van 5 tot 4 pCt. zoude kunnen plaats hebben à pari. En te oordeelen naar den prijs der nieuwe 3 pCt., te oordeelen naar de waarde der geldmarkt in andere rijken, was dit zeer waarschijnlijk, zoo niet zeker.

Wat doet nu de minister? Wij laten daar het ongrondwettige en verwerpelijke zijner handelwijze met eigenmagtig eene proefkonversie te ondernemen. Wij beschouwen die heden slechts met betrekking tot het krediet. Meenen wij beweren, dat de minister aan het krediet eenen gevoeligen slag heeft toegebragt.

In zijne proefneming der Oostindische renten konversie bepaalt hij de waarde der 4 pCt. op 95 ten honderd, hetgeen voor de 3 pCt. op slechts ruim 71 pCt. komt. Deze nu stonden aan de beurs ter hoogte van bijna 77 ten honderd. Maar dewijl de minister den prijs der markt veel lager stelde moest de beurs natuurlijk volgen. Daarom zijn de 3 pCt. van 77 op dit oogenblik tot op 74 gedaald. En is het ook niet misschien daaraan voornamelijk toe te schrijven, dat zijne ondernomene proeve mislukte? De minister vroeg 35 millioen en verkreeg er slechts 22.

De minister was even onhandig met de uitvoering der konversie-wet. Ook hier stelt hij den prijs andermaal lager dan die der beurs. Daar stonden de 4 pCts. genoteerd tegen de 96 à 97 ten honderd. De minister biedt ze aan tegen den prijs van 95½ ten honderd, met dat gevolg, dat de koers andermaal daalen moest. Thans zijn zij aan de beurs tegen 95⅜ pCt. te verkrijgen.

De minister heeft alzoo aan de natie eene schuldvermeerdering opgelegd van verscheidene millioenen, welke men had kunnen sparen, en daarbij de waarde onzer fondsen aanmerkelijk doen daalen, terwijl hij te zelfder tijd in eene zijner ondernemingen niet is kunnen slagen. Wat van de andere geworden zal moet nog blijken.

Is dat het krediet bevestigen? Of is dat niet liever het krediet slagen toebrengen, welke misschien onherstelbaar zijn? En had den wij niet regt te zeggen, dat de minister voor zijne taak niet was opgewassen?

De laatstverloopene dagen hebben weder eene andere teleurstelling aangebragt. De financieele plannen van den heer VAN HALL vervallen van de eene misrekening in de andere. Hij heeft in de konversie-wet eene verwisseling gebragt van de Belgische 2½ pCts. Ook deze [illegible] mislukt. De minister heeft niet meer dan 6 millioen kunnen geplaatst krijgen.

En merken wij wel aan, dat al deze misrekeningen, teleurstellingen, mislukkingen plaats grijpen, op het oogenblik, dat de natie, eenen reuzenstap gedaan hebbende, den ministen millioenen schatten heeft bezorgd; middelerwijl in België de geldschieters aan hun gouvernement, op veel nadeeliger voorwaarden 189½ millioen franken opbrachten als het slechts 84 millioen vraagt.

Waar moet dat met ons heen? Ziedaar wat men zich afvragen moet, als men met een belangstellend oog den droevigen gang der zaken [illegible]

Verwijling, verarming, ontmoediging der natie; vermeerdering en versterking der oligarchieke magt, welke onze ruinen berokkend heeft; verettering en meerdere uitstrekking van den kanker die ons uitvreet; verachtering van het krediet; en staatsmannen en geneesheeren, die beneden hunne taak zijn.

Die van zulken toestand verbetering verwacht rekent buiten den waard. En het is nogtans daarvan dat in Nederland duizenden en duizenden heil en redding hopen.

Er schijnt voor Nederland een droevig lot beschoren. Het erkent nooit het kwaad voor dat het te laat, voor dat het onherstelbaar is.

Is dan Nederland eene [illegible] natie? En moet men wanhopen aan de toekomst? God gave dat wij neen mogten zeggen; maar wij vrezen.

DUITSCHLAND

LUXEMBURG. De koning der Nederlanden vond bij zijn jongst verblijf alhier, onder andere deputatien ook het hoofd der Israëlitische gemeente, wier representant, de opperrabbijn D. Salomon Hirsch, Z. M. op de stijgende wijze aansprak. Het bestuur der Israëlitische gemeente wenscht Uwe Maj. deszelfs innigsten dank te betuigen voor de vele weldaden die de [illegible] Uwe Maj. ons in de langste tijden weder hebben bewezen. Van staatswege is voor ons, godsdienst en ons schoolwezen alles geschied, wat wij maar konden wenschen. Het is nu onze pligt ons deze weldaden waardig te betoonen, en het zal ons ernstig streven blijven, om te bewijzen dat wij getrouwe onderdanen en goede burgers van den staat zijn. Met [illegible] kwam zoo vervolgens van eene bijeenkomst van Duitsche rabbijnen, daar wierp men de vraag op: in hoeverre de jood het

land zijner geboorte als zijn vaderland te beschouwen hebbe. En men stelde vast, dat de jood zelfs dien staat, welke hem als een stiefkind beschouwt met alle kinderen meer deelachtig dan het jodendom regt en gerechtigheid ondervindt en dat hetgeen regts in het staatsburgerregt verkrijgbaar is, allereerst meer moeten wij eenen staat beminnen, welke ons niet als stiefkinderen maar als echte kinderen beschouwt; eenen koning, die onze godsdienst als elke andere hoogschat en bemint; een koninklijk huis dat in de donkerste tijden den joden eene toevlugt en bescherming schonk. God behoede Uwe Majesteit!» — De koning antwoordde hierop: « Gij weet, dat niet slechts hier, maar ook in mijne Nederlanden vele joden in dienst van den staat zijn en ik heb reden om mij daarover te verheugen. Zij hebben zich altijd als getrouwe en beproefde onderdanen, en van ouds her als de beste vrienden van mijn huis getoond. Mijne staten waren voor hen altijd een oord van toevlugt, en zij zijn steeds op het roemrijkst voor deze weldaad dankbaar geweest.

[*Dr. Ar. Ztg.*]

ENGELAND

In de zitting van 25 julij heeft lord Aberdeen, op het bureau van de kamer der lords nedergelegd, een afschrift der instruktien voor de officieren van de Engelsche marine, die tot afschaffing van den slaven handel gebezigd worden.

Bij de nederlegging dier stukken heeft lord Aberdeen, de daadzaken betreffende den neger-handel en het regt van onderzoek in het kort ontwikkeld. De handel was van 1830 tot 1835 gevoelig verminderd. In 1843, is het getal der slaventuigen vermeerderd, welke vermeerdering de minister aan twee oorzaken toeschrijft. Vooreerst hebben de kruisers, waarvan men zich op de kust van Brazilie bedient, eene andere bestemming gekregen, tengevolge van den oorlog tusschen Buenos-Ayres en Montevideo, welke de tegenwoordigheid van een Engelsch eskader heeft noodzakelijk gemaakt. De andere oorzaak is de verandering van bestuur op het eiland Cuba, die groote negermarkt. Onder het bewind van den generaal Valdés was de slavenhandel zoo goed als afgeschaft; maar zijn opvolger O'Donnell, laat oogluikend den invoer van negers toe, welke daardoor eene vroegere ongekende ontwikkeling heeft gekregen.

De minister heeft overigens erkend, dat de slavenhandel op dit oogenblik op slechts drie punten gedreven wordt, namelijk in Brazilie, op Cuba en op Porto-Rico. Daarenboven, heeft hij eene daadzaak aan het licht gebragt, van welke wij tot nog toe onkundig waren. Dit is, dat de markies van Viluma zijne korte ministeriële loopbaan, gekenmerkt heeft door een bevel aan den gouverneur-generaal van Cuba, waarbij die ambtenaar gelast wordt, om het binnen komen der negerschepen in de havens van dit eiland te beletten.

Over het regt van onderzoek liet lord Aberdeen zich volgender wijze uit:

«Eene zeer gunstige omstandigheid is de volmaakte eensgezindheid welke tusschen de Engelsche en Amerikaansche kruisers, op de Afrikaansche kust bestaat. Die goede verstandhouding zal de beste uitkomsten opleveren. Had men van weerszijde geene wederkeerige schikkingen getroffen, hoe ligt zouden onaangename verwikkelingen zich kunnen opdoen, ten oorzake van eenig verschil van gevoelen over de uitlegging van sommige bepalingen van het verdrag.

»De Fransche regering toont eindelijk meer dan vroeger hare geneigdheid betoonde aan de beteugeling van den slaven-handel door middel van kruisers, een werkzaam deel te nemen. Met medewerking der Amerikaansche en Fransche kruisers mogen wij met alden grond, de meest gewenschte uitkomsten verwachten. De regering heeft gemeend, dat zij vooral hare waakzaamheid moest verdubbelen op dien punt, waar men zich de meeste

verschaffen kan. Zij heeft alstoen besloten de zeemagt op de Afrikaansche kust aanmerkelijk te versterken ten einde aan den uitvoer van negers te beletten.

SPANJE.

De regering maakt groote toebereidselen voor de expeditie tegen Marokko. Onderscheidene regimenten zijn uit Zeuta op marsch. Die plaats zal in een ontzagwekkenden staat van verdediging gebragt worden. Meer dan 300 stukken geschut zullen hare bolwerken versterken. De stemming van het leger laat niets te wenschen over.

— De *Kronyk van Gibraltar* wil stellig weten, dat men daar ter plaatse de meest geruststellende tijdingen uit Tanger heeft ontvangen. De keizer van Marokko zou beslissende maatregelen hebben genomen, om de bewerkers en aanhitsers der tegen het Fransche leger gedane aanvallen te kastijden.

FRANKRIJK

Het Fransche eskader, bestaande uit drie linieschepen, een fregat, eene brik en drie stoomboten, is den 20 julij te Cadix teruggekeerd; deszelfs plotseling vertrek, hetwelk wij in een onzer vorige nummers mededeelden, was veroorzaakt door de tijding dat een Engelsch smaldeel in de wateren van Tanger was aangekomen, en dat een van deszelfs schepen in de haven was binnengeloopen. Deze laatste daad ware, in zeker opzigt, eene schending geweest, van de tusschen de zeemagt van de beide natien gesloten overeenkomst, waarbij zij zich, zoo het schijnt, wederkeerig verbonden hebben, om niet te Tanger binnen te loopen, dan na dat de tusschen Frankrijk en Marokko aangeknoopte onderhandelingen zullen zijn geëindigd. Men zegt dat de Fransche admiraal, te dier zake, de noodige reklames gedaan heeft, en dat hij, toen hem eene voldoende opheldering van de zaak was gegeven, en hij de verzekering had erlangd, dat het Engelsch eskader de overeenkomst niet zou schenden, besloten heeft naar Cadix terugtekeeren, en daar de instruktien zijner regering aftewachten.

— De bekende Engelsche zendeling te Taïti Dr. Pritchard, is den 7 junij aan boord van het oorlogschip de *Vendict*, te Rio Janeiro aangekomen. De heer Pritchard was door de Fransche gezagvoerders te Taïti 21 dagen gevangen gehouden.

Te Parijs verhaalde men, op grond van te Havre ontvangen berigten, dat Pritchard door den kapitein Bruat uit Taïti was verdreven, en dat de koningin Pomare, zich tengevolge van moeijelijkheden met de Fransche gezaghebbers, aan boord van een Engelsch vaartuig had ingescheept. Wij zullen zonder twijfel weldra weten in hoeverre die geruchten waarheid behelzen.

— Volgens eene briefwisseling uit Parijs, zou de Engelsche gezant, lord Cowley, aan de Fransche regering eene nota overhandigd hebben, waarbij het kabinet van Londen zijn verzet tegen de voortzetting van den oorlog met Marokko, het Engelsche gouvernement zou voorgesteld hebben, om eenen nieuwen Engelschen onderhandelaar naar Marokko te zenden; ten einde den keizer tot onderwerping te dwingen, onder bedreiging dat hij bij weigering door eene vereenigde Fransche en Engelsche vloot tot pligt gebragt zou worden. Het kabinet van St. James vermeent op deze wijze, al de moeijelijkheden van eenen oorlog tusschen Frankrijk en Marokko voor te kunnen komen.

De briefschrijver verzekert, dat de ministerraad die tot onderzoek der voorstellen van lord Cowley vereenigd is geweest, zich tot derzelver aanneming zeer geneigd had betoond.

— Uit hoofde van de julijfeesten wordt er te Parijs geen beurs gehouden en vertrekt de post ten één ure, zoodat nog geene volledige melding kan worden gemaakt van de op den 29 julij plaats grijpende feestelijkheden. Op den eersten dag der julijfeesten den top der drie op het plein van de pont-neuf opgerigte zinnebeeldige nationale vaandels, waaraan menigvuldige letteren het opschrift prijkte: 27, 28, 29 julij 1830. Deze letteren werden gedurende de lijkdiensten halverstang geheschen. In de kerk van Saint-Paul en Saint-Louis, die zich in de nabijheid der kolom op de plaats der Bastille bevindt, werd de lijkdienst met bijzondere plegtigheid waargenomen; aldaar was een katafalk opgerigt, terwijl de dienst, in tegenwoordigheid van vele aanzienlijke personen en verscheidene gedekoreerden uit de julijdagen, door fraaije muzijk werd begeleid. In den loop van den dag werden vele kroonen en bloemkransen aan den voet der julijkolom nedergelegd; des avonds bevonden zich drie- à vierduizend menschen rondom die kolom; die teekens werden door anderen worden vervangen; niettegenstaande de groote menigte, die hier dus bijeen was, liep alles in de beste orde af.

Den volgenden dag leverde het plein der invaliden, waar het gewoonlijk zoo rustig is, een levendig schouwspel op; van het eene eind tot het andere waren tenten opgeslagen, waar men zich ververschen of vermaken kon; de burgers van Parijs hebben dan ook niet nagelaten deze plaats den ganschen dag druk te bezoeken.

's Anderendaags 's morgens ten zes ure hoorde men het gebulder van het geschut, en weldra verspreide de bevolking zich alom, ten einde aan de openbare vermaken deel te nemen. Het plein der invaliden en de Champs-Elysées bieden wederzijdsche tooneelen aan; ook aan den wedstrijd op het water schijnt veel deel te zullen worden genomen.

— De julij-feesten zijn den 30 op eene betreurenswaardige wijze gekenmerkt geworden. Tien personen zijn in het gedrang onder de voeten geraakt en ernstig gekneusd, en een derzelven, een meisje van twaalf jaren, is in weerwil der aan haar bestede zorg, bezweken. Men hoopt de overige slagtoffers in het leven te behouden.

— De zaak van den heer Gaston de Montmorency, prins van Robecq, beschuldigd van tot oproer aanstokende platen en portretten in omloop te hebben gebragt, zal in het begin van augustus voor de regtbank komen. Heden spreekt men weder van nieuwe politieke arrestatien, die sedert eenige dagen onder de legitimisten zouden hebben plaats gehad.

— In de voorstad St. Antoine hebben de werklieden, van verscheidene aldaar aanwezige behangselpapier-fabrijken, opgeregeldheden, veroorzaakt, zij eischten verhooging van werkloon en tevens afdanking van alle vreemde werklieden. Nadat de fabrijkanten eenige pogingen hadden aangewend om de zaak in der minne te schikken, hebben zij gezamenlijk besloten de tusschenkomst der regterlijke magt in te roepen. Reeds zijn meer dan zestig werklieden in verzekerde bewaring genomen.

— Gisteren zijn dwars over de baan van de spoorweg, die van Parijs naar Orleans loopt, groote steenen gelegd, waar door het achterste gedeelte ontdekt, en daardoor groote onheilen voorkomen. Alle pogingen zijn in het werk gesteld, om de daders in handen te krijgen.

— Te Algiers heeft men den 17 dezer berigten ontvangen, dat vier- of vijfhonderd Kabailen tusschen Konstantine en Biscara gelegen, aldaar plaats van Bathena hebben aangetast, maar met aanmerkelijk verlies, door de weinig talrijke bezetting die plaats, teruggedreven zijn; zij hebben een twintigtal dooden moeten achterlaten, terwijl van de Franschen niet een enkel man gevallen is. Dit voorval heeft eene goede uitwerking gehad; want de zelfde Kabailen hadden op de Fransche regering gezonden, dat zij Bisk... den 30 junij zouden komen aanvallen, terwijl alles aldaar in ... diging gebragt was, om hun goeden wederstand te bieden, zijn zij niet verschenen. De ongelukkige uitslag van den aanval op de legerplaats Bathena, heeft den vijand waarschijnlijk ontmoedigd

NEDERLAND

Het *dagblad van Augsburg* verzekert, dat er ernstig sprake is van een nieuw handels-verdrag tusschen Frankrijk en Nederland. Het traktaat van 26 julij 1840 zou tot grondslag dienen, doch hetzelve zou eene merkelijke uitbreiding erlangen.

— 's GRAVENHAGE. Donderdag den 1. augustus zal Z. M. de koning zich waarschijnlijk weder naar Soestdijk begeven, om zaturdag met H. M. de koningin langs den spoorweg over Amsterdam naar deze residentie terug te keeren.

— Gisteren avond is de heer van Nesselrode minister van buitenlandsche zaken van Rusland, alhier aangekomen en heeft zijnen intrek genomen bij den minister van Rusland bij het Nederlandsche hof. Heden middag ten 12 ure heeft Z. M. den heer van Nesselrode ten gehoore ontvangen. Z. Exc. zal tot aanstaanden vrijdag alhier verblijven en alsdan naar Londen vertrekken.

— Op het daartoe gedaan schriftelijk voorstel der heeren jonkh. W. A. Eyck laud a Nyenholt, mr. H. W. de Blocq van Scheltinga en mr. W. W. Buma, hebben de provinciale staten van Vriesland, in hunne zitting van 23 dezer, eene commissie benoemd, om te onderzoeken of en in hoe ver er termen kunnen bestaan om zich, in het bijzonder belang dier provincie, bij eerbiedig adres te wenden aan den koning en de staten-generaal, ter zake van sommige bepalingen, voorkomende in het ontwerp tot vaststelling van een nieuw tarief van regten op den in-. uit- en doorvoer.

Genoemde staten hebben, in de zelfde zitting, hunne goedkeuring gehecht aan het door jonkh. T. A. M. A. van Andriga de Kempenaer gedaan voorstel, om eene som van *f* 600, uit de provinciale kas, te stellen ter beschikking van den heer thaalraad gouverneur, tot uitreiking van medailles, ter gelegenheid der tentoonstelling van voortbrengselen van kunst en nijverheid, door Vriezen vervaardigd, aan zoodanige personen welke de kommissie voor de tentoonstelling de aanspraak daarop moge waardig keuren.

Die tentoonstelling heeft niet slechts aan de verwachting beantwoord; maar haar zelfs overtroffen. Door meer dan 250 personen zijn ruim 700 voorwerpen ingezonden, welke, allen in Vriesland vervaardigd, waardig geacht konden worden eene tentoonstelling der voortbrengselen van volksvlijt te versieren. Ook heeft zij de algemeene belangstelling in hooge mate weggedragen, zoodat op sommige dagen, meer dan duizend, op één zelfs veertienhonderd personen, de zalen bezocht hebben.

— Van Aäsen schrijft men: Den 26 dezer is bij het provinciaal bestuur kennisgeving ontvangen, dat de staten van Overijssel niet alleen onwenschelijk zijn om bij te dragen tot de kosten van een kanaal van Koevorden naar de Groote Vecht, maar ook tegen de uitvoering van dat werk in het belang van hun gewest zich vermeenen te moeten verzetten, zoolang de Vecht het meerdere uit Drenthe afstroomende water niet behoorlijk zou kunnen afvoeren en aanliggende streken zou overstroomen. Tevens noodigen de staten van Overijssel die van Drenthe uit, om gezamenlijk de medewerking der hooge regering in te roepen tot verbetering van de Vecht, ten einde deze geschikt worde voor de afwatering en de scheepvaart, en daardoor de zwarigheid vervalle, die thans bestaat tegen de daarstelling van gemeld kanaal.

Ingezonden Stukken.

Het *Handelsblad* van woensdag den 31 julij deelt een korrespondentie-artikel uit 's Hertogenbosch mede, een doel hebbende, om de ingezetenen dezer stad afkeerig te maken van een, ter ondertekening in omloop zijnde rekest, gerigt aan den edelachtbaren raad der stad, ten opzigte van de stedelijke en direkte belasting, welke den vrijen handel zoo zeer in den weg staat en vele takken van welvaart voor deze stad doet verloren gaan.

De bedoeling is hier niet, om het heilzame van het stuk op te sommen, wijl wij daardoor te langdradig worden, ook schijnt de korrespondent dit niet te willen, noch kunnen betwisten; wij zullen ons daarom enkel bepalen met eenige onnaauwkeurigheden, in zijn schrijven vervat, op te geven, en tegen te spreken, ten einde dit stuk naar waarde te kunnen schatten, het geen overigens geen ander doel kan gehad hebben, dan op den ouden slenter te kunnen blijven voortgaan, niet naar den tijd en omstandigheden te handelen en alzoo de ingezetenen tot deelneming terug te houden en door magtspreuk, het algemeen van het ware beginsel af te leiden.

Het is bezijden de waarheid dat het bewuste rekest eenen personelen omslag aanbeveelt of voorstaat, de ontwerpers gevoelden zich niet gerepen, dien maatregel te moeten aangeven, daar het hun onverschillig is, op welke wijze de stad in hare behoefte voorziet, als de handel van de knellende banden ontdaan, vrij is; dit zijn grieven die ieder burger verpligt is, in zijn eigen belang en in dat van het algemeen, aan de bevoegde autoriteit op te geven en tot wegruiming hiervan ijverig mede te werken.

Het rekest is in omloop; ook zal het aan geene naamteekeningen ontbreken; ieder onafhankelijk handelaar beijvert zich, door bedieding dien maatregel toe te juichen, met kleine uitzondering wordt hieraan ook algemeen voldaan.

Overigens wat de tegenwoordige denkwijze van de kamer van koophandel op dit punt aangaat, durven wij het voorgeven van den korrespondent, als of zij door nadere inlichting van gevoelen veranderd zoude zijn en in de thans bestaande stedelijke verordeningen berusten, met grond betwisten en verzekeren, dat juist het tegenovergestelde gevoelen bij haar bestaat.

Neen zij berust daarbij niet en zal niet rusten in de motiven zoo als men opgeeft, door de regering aan haar medegedeeld, tot dat zij met de haar zoo eigene belangstelling den handel dezer stad; in het bezit van zijne regten zal zien gesteld.

Hoe men het onuitvoerbare aan eenen personelen omslag (welke trouwens nooit beproefd is) wil bewijzen, door eenen mislukten omslag voor de schutterij tot maatstaf te nemen en deze met de belangen van den handel durft te vergelijken, begrijpt niemand; gevraagde opofferingen te zien mislukken voor eene inrigting als de schutterij waarvan geen voordeel te wachten is en welke niets als last en kosten den ingezetene berokkent, dit kan bestaan; maar opofferingen te doen (indien die gevorderd mogten worden) voor den handel, waarbij ieder zijn bestaan zoekt en leven kan vinden; deze zal zich voorzeker ieder handelaar, ieder voorstander van den bloei der stad [illegible] getroosten.

Men zal moeijelijk vinden, dat meer geschreven worden voorstanders van het rekest te willen beleemmeren, dan zal hetzelve met dit blad door dit blad worden bekend gemaakt, ten einde de korrespondent van het *Handelsblad*, welke er weinig van schijnt te weten; met meer kennis van zaken zou kunnen handelen en het publiek zou kunnen oordeelen, waaraan wij hetzelve zonder vrees van wederlegd te zullen worden, gaarne onderwerpen.

Uittreksel

Uit het VERSLAG der gedeputeerde staten nopens den staat der provincie Noord-Braband sedert julij 1843 tot julij 1844.

Nijverheid, Handel, Scheepvaart, Fabrijken, Vrijheden, Landbouw en Veeteelt.

Wederom werden onderscheidene vergunningen verleend, om reeds bestaande korenmolens ook tot het pellen van gremen of tot het malen van mout, enz., te mogen inrigten, en daarenboven is sedert de laatste zitting van de Eerste Autoriteit vergunning geworden, tot het oprigten in dit gewest van de navolgende fabrijken en trafijken, als:

1 Plaatlood- en hagelgieterij, benevens loodplatterij en pijpentrekkerij, door stoom gedreven wordende.
1 Linnen-, leder- en tafverfabrijk.
2 Metaalgieterijen waarvan een tevens ijzersmederij.
2 Steenbakkerijen.
3 Zoutziederijen.
3 Jenever of likeurstokerijen.
2 Bierbrouwerijen.
5 Wind-; koren-, mout-, pel-, olie- en schorsmolens.
3 Ros-, pel- en oliemolens.

Aan J. B. Smits van Dyk, loonspinner en korenmolenaar te Tilburg, werd toegestaan het plaatsen van een tweede stoomwerktuig in zijne fabrijk.

Zoo wij hier voren, onder de oorzaken waaraan het niet toenemen der armoede mogt worden toegeschreven, van eenige meerdere levendigheid in enkele fabrijkplaatsen melding maakten, dan was dit daatste echter niet het geval te Tilburg, alwaar de toestand van de fabrijken, trafijken en handel geene merkelijke althans geene gunstige verandering ondergingen, zijnde de fabrijken van wollensteffen aldaar kwijnende gebleven, ten gevolge der oorzaken in ons verslag van het vorig jaar vermeld.

Voor de fabrijkanten van grove wollen manufacturen aldaar, bestaat echter eenige hoop op verbetering, door de hooge standprijzen waarop thans de grove wollen artikelen in Engeland gehouden worden, als waardoor misschien voor de voortbrengselen dezer nijverheid eenig meerder vertier binnen 's lands zullen verkregen.

De buitenlandsche handel, die reeds ten jare 1842 voor dat fabrijkaat zeer verminderd was, is 400 al niet geheel vernietigd, dan toch tot bijna niet noemenswaardig, hetwelk hoofdzakelijk moet worden toegeschreven aan de maatregelen die door België, meer en meer tot bescherming van eigene industrie, genomen worden.

De blaauwverwerijen en [illegible] zaken, die met de wollen fabrijken in verbinding staan, volgen eigenaardig denzelfden staat van achteruitgang.

De bestaande zeepziederijen nemen in bloei af, ten gevolge van het clandestine invoeren van Belgische zeep.

Met de zoutziederijen is het, over het algemeen, gunstiger gesteld.

De aardappel-stokerijen [illegible] van den overvloed en den [illegible] aardappelen wederwat opgebeurd.

De pottenbakkerijen bleven ongeveer op dezelfde hoogte als vroeger. Vooruitgang in dezelve was niet te bespeuren.

Betreffende [illegible] worden van de bestaande [illegible].

Met de hoeden fabrijken en de schoenmakerijen ging het minder voordelig.

De brandewijn- en likeurstokerijen [illegible] 's Hertogenbosch niet vooruit.

De glasblazerijen, waarvan wij in ons vorig verslag de vereeniging met de glas- en spiegelfabrijk van de heeren Mivion en Van derlaen, te gemoet zagen, zal eerstdaags in werking komen.

De handel in hooi was zonder trek en het hooi aan zeer lage prijs.

De handel in boter nam af.

De graanhandel was meer levendig.

Het vragen [illegible] 's Hertogenbosch, werd in maart [illegible] maatschappij bevracht.

De oogst [illegible] over het algemeen gunstig, zoo als [illegible] zult ontwaren uit het hierbij overgelegd wordende verslag der provinciale

kommissie van den landbouw, hetwelk, tevens belangrijke bijzonderheden omtrent de veeteelt en de veeziekten bevat, waartoe wij ter bondigheidshalve verwijzen.

In het nu loopende jaar zijn wederom vier springhengsten uit de koninklijke stoeterij te Borculo ter beschikking van den landbouw in dit gewest gesteld geworden. Twee daarvan zijn te Zevenbergen en twee te Wijk geplaatst en in maart jl. aldaar aangekomen.

Wij namen tot aanmoediging der paardenfokkerij en voor de verbetering van het paardenras in dit jaar wederom gelijke gunstige beschikkingen, als waarvan wij in ons laatst gedane verslag melding hebben gemaakt.

Het aan de goedkeuring des konings onderworpen herziene reglement voor de bevordering der paardenfokkerij in de provincie, heeft die goedkeuring voor als nog niet mogen verwerven.

Drie door overlijden opengevallen plaatsen in de provinciale kommissie van landbouw, werden aangevuld door de benoeming tot leden derzelve van de heeren mm. J. B. H. van de Mortel, J. van Roy en jhr. Ridder E. A. van der Brugghen van Groy.

De veearts der 2 klasse L. S. C. Doorenweerd werd gedemitteerd; zijnde dit de eenige verandering die in het personeel der veeartsen voorviel.

Correspondentie.

V. H. mr. bakker, winkelier enz., te V., klaagt over den grooten last der menigvuldige cautiën, die thans in omloop zijn, en meestal door de aannemers van publieke werken en wegen (die waarschijnlijk daar nog al procenten aan profiteren), aan de minderdegoede klasse worden betaald en die dan vervolgens [illegible] worden bestaande [illegible]

Hij wenscht dat daaraan een einde kome.

Advertentien.

*** De ondergeteekende AGENT der *BRUSSELSCHE BRANDWAARBORG MAATSCHAPPIJEN* (op premien en onderlinge), ontwaard hebbende, dat er tegenwoordig tot tijd *door zekere personen* [illegible] *weêgeredenen ligtelijk door* [illegible] *worden doorgrond, immorele* en zelfs *strafbare* pogingen worden aangewend, om aan gezegde Brusselsche Maatschappijen hare geabonneerden te doen verliezen, waarschuwt daartegen een ieder, die men trachten zal door leugenachtige verzinselen te subornaren, met verzoek dat men zich tot den ondergeteekenden vervoege, teneinde hij in staat zij den laster te wederleggen, en bij genoegzaam bewijs, voor den regter te vervolgen.

En dewijl hij er voorts op gesteld is aan de talrijke verzekerden der twee Brusselsche Maatschappijen te toonen, dat men valsche en lasterlijke redenen heeft gebezigd, om de gezegde Maatschappijen in hunne meening te doen dalen, zoo verbind hij zich, om hier door eene kennisgeving in ditzelfde dagblad te verwittigen van het aantetreden tijdstip, waarop hij de verevende rekeningen van beide Maatschappijen voor het op 30 Junij ll. verschenen verzekeringsjaar zal hebben ontvangen, opdat de verwaarborgden, door kennisneming hiervan, zich zelven zouden kunnen overtuigen, dat *alle* [illegible] *zonder eenige uitzondering*, als naar gewoonte, geregeld zijn geworden [illegible] de ondergeteekende reeds van [illegible] het publiek [illegible] te geven, dat die regeling verhoekelijk [illegible] en geheele voldoening van de belanghebbenden heeft plaats gehad.

's Hertogenbosch [illegible] *Julij* 1844.

De Agent voornoemd,

A. J. [illegible] VAN DEN BOGAERT.

Te Huur

om dadelijk te [illegible] worden,

EEN BOVENHUIS,

voorzien van 3 KAMERS, MEUBELKAMER, KEUKEN en verdere Gemakken, op [illegible] gedeelte der Stad gelegen. Te bevragen bij den Drukker dezes, brieven *franco*.

AANZIENLIJKE VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN.

De Notaris *J. H. SCHADD*, te *Waalwijk*, zal voor zijn Transportambt in het openbaar verkoopen:

Gemeente Waalwijk.

1e Koop.

a. Een HUIS, SCHUUR, ERF en TUIN, aan de zuidzijde van de Keistraat, sectie C. No. 127 en 128, groot 15 R. 21 E.

b. Het daarachter gelegen Gezeit BOUW- WEILAND en TUIN, sectie B. No. 88, 89 en 90, groot 02 R. 20 E.

2e. Koop.

1 B. 03 R. 60 E. BOUWLAND, over de 1e Zeine, sectie B. No. 209.

3e. Koop.

97 R. 70 E. BOUW- en WEILAND, aldaar, sectie B. No. 248 en 249.

4e Koop.

1 B. 08 R. 10 E. DITO, aldaar, sectie B. No. 260 en 261.

5e Koop.

1 B. 11 R. 60 E. BOUWLAND, over de 2e Zeine en in de Hoogjes, sectie B. No. 351 en 478.

6e Koop.

1 B. 33 R. 70 E. DITO, aldaar, sectie B. No. 408.

7e Koop.

48 R. 80 E. DITO, aldaar, sectie B. No. 415.

8e Koop.

1 B. 46 R. 90 E. HOOILAND, over de Hoogtgracht sectie A. No. 287.

9e Koop.

1 B. 19 R. 40 E. DITO, aldaar, sectie A. No. 224.

10e Koop.

2 B. 46 R. DITO en BOSCHJE, in de Koeweiden, sectie A. No. 284 en 285.

11e Koop.

61 R. HOOILAND, aldaar, sectie A. No. 314.

12e Koop.

3 B. 13 R. 40 E. DITO, aldaar, sectie A. No. 316.

Gemeente Besoyen.

13e Koop.

6 B. 40 R. 30 E. HOOILAND, op de Waarde, sectie B. No. 45.

14e Koop.

5 B. 93 R. DITO, aldaar, sectie B. No. 46, 47 en 48.

15e Koop.

1 B. 01 R. 50 E. HOOILAND, over de Schouwsloot, sectie B. No. 114.

16e Koop.

2 B. 07 R. 30 E. BOUW- en WEILAND, in de Meerdijksche Driessen, sectie C. No. 78 en 79.

Gemeente Baardwijk.

17e en laatste Koop.

1 B. 05 R. 80 E. BOUWLAND, over de 2e Zeine, sectie D. No. 149.

Voorschreevene Landerijen zijn afkomstig van den Heer J. G. PESSERS, c. s.

De *Provisionele* verkooping zal geschieden op Vrijdag den 16 Augustus 1844, ten herberge van P. VERWIEL, te *Waalwijk*, en de *definitieve* Donderdag 29 Augustus bij G. DE HAAN aldaar, beide des namiddags ten 5 ure.

DEN VERLANGDEN [illegible]

twee bekwame ZILVER-SMIDS-KNECHTS

[illegible] GROOTWERKERS.

Die hiertoe gelegenheid hebben, kunnen zich vervoegen bij den Drukker en Uitgever dezes.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN.

Mr. *R. P. ROMME*, Notaris in het Arrondissement *Breda*, Standplaats *Terheyden*, zal, op Woensdag den 14 Augustus 1844, *provisioneel*, en op Woensdag den 28 Augustus daaraanvolgende, *definitief*, telkens na den middag om 3 ure, voor zijne Principalen te *Terheyden*, in koop aanbrengen, onder meer anderen, de navolgende VASTE GOEDEREN, allen, onder *Terheyden* gelegen, als:

1°. Een hechte HUIZING, SCHUUR, HOF en ERF met een perceel WEILAND daarachter gelegen, in de nabijheid van de Rivier *de Mark*, geschikt voor eene BOERDERIJ en andere AFFAIRES; Kadastraal ingedeeld Sectie C, Nos. 326, 327, 383, 369, 370 en 371, groot te zamen 2 Bunders, 34 Roeden, 06 Ellen.

2°. Eenige perceelen GORS of BUITENLAND, in den gelegen in den Polder *Krauwelgors* aan de Rivier *de Mark*, Kadaster Sectie A, Nos. 163, 164, 165, 166 en 167, groot te zamen 7 Bunders, 04 Roeden 50 Ellen.

3°. Een perceel ZAAILAND, gelegen in *Krauwelgors*, Kadaster Sectie A, No. 168, groot 1 Bunders, 52 Roeden, 30 Ellen.

4°. Een perceel BIJKLAND en GORS, gelegen op den *Noord* aan de Rivier *de Mark*, Kadaster Sectie B, Nos. 155 en 156, groot 3 Bunders, 2 Roeden.

Nadere onderrigting te bekomen bij den bovengenoemden Notaris te Terheyden of Brieven franco.

NAAMSCHE PLAVUISEN

te bekomen bij

TH. W. VAN PELT VERBEKE

Mr. Steenhouwer, te 's Hertogenbosch,

Van de volgende maat en prijs à comptant:

59 NDuimen Vierkant, per stuk *f* 1,20.
0,56 » » » » 1,10.
0,53 » » » » 1,00.
0,50 » » » » 0,90.
0,47 » » » » 0,75.
0,44 » » » » 0,65.
0,41 » » » » 0,55.
0,38 » » » » 0,45.
0,35 » » » » 0,35.
0,32 » » » » 0,30.
0,30 » » » » 0,30.
0,28 » » » » 0,28.

Als ook allerlei *WERKEN* in MARMER, ARDEN en BENTHEIMERSTEEN, MARMER POOPVONTEN, MEUBEL- en ronde TAFELBLADEREN, SCHOORSTEENEN, BOUWKUNDIGE ORNAMENTEN in KUNSTSTEEN en CARTON voor VERSIERINGEN, DAKLEIJEN, GIPS, ROMEINSCHE CEMENT enz. Tot zeer *Civiele Prijzen*.

graanmarkt van **'s Hertogenbosch**

van Maandag, Dingsdag en Woensdag,

den 29, 30 en 31 julij 1844.

Rogge, wordt continuerend in ruime ter markt aangebragt, de kooplust meer geanimeerd zijnde heeft den Meierijschen landman in staat gesteld de prijzen der vorige marktdagen gretig te kunnen bedingen.

Boekweit, was tamelijk wel aangevoerd en goed prijsuitdend afgegaan.

Haver, onbeduidend en niet dan geringe soorten ter markt; de navolgende prijzen zijn bestedingen worden, per Nederlandsch mud, als:

ROGGE . . . . . *f* 4,65 à *f* 5,15.
BOEKWEIT . . . . . - 4,65 - - 5,20.
HAVER . . . . . - 2,10 - - 2,15.

Presumtive waarde op vrijdag

ROGGE van 69, N. P. *f* 5,85 - - - - *f* 5,1
BOEKW. » 67, » » - 4,85 » 69 » » - 5,1
HAVER » 41, » » - 2,30, » 44, » » - 2,5

Nieuwe Rogge, hiervan heeft men slechts [illegible] ter markt aangevoerd, werke kwalit[illegible] zeer uitmuntend was, zijnde voor de beste kwaliteit *f* 6,00 à 6,35 en voor mindere *f* 5,85 à *f* 5,90 bestoed geworden.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarna de [illegible] zetting van het [illegible] op Donderdag den 1 dezer is geschied 5,26.

De 3 Nederlandsche ponden, Roggebrood *f* 27, G[illegible]

Het Nederlandsch pond Boter *f* 0,50 à *f* 0,5[illegible]

BEURS VAN AMSTERDAM.

Woensdag 31 Julij, des vier uurs.

[illegible]

Gedrukt bij P. A. A. DE KORT.